

مقاله اصلی

بررسی تراکم استخوان در بیماران با نارسایی کلیه قبل و بعد از پیوند کلیه

تاریخ دریافت: ۸۸/۱/۱۹ - تاریخ پذیرش: ۸۸/۷/۱۲

خلاصه

مقدمه

یکی از شایعترین عوارض متابولیک پیوند کلیه، کاهش تراکم استخوانی خصوصاً در ابتدای پیوند می باشد. تشخیص به موقع و درمان آن در ابتدای پیوند می تواند مانع از بروز شکستگی و بدتر شدن آن به دنبال مصرف کورتیکواستروئید باشد.

روش کار

این پژوهش یک مطالعه توصیفی بوده و به صورت مقطعی در فروردین تا مهر ماه ۱۳۸۵ در دانشگاه علوم پزشکی مشهد انجام شده است، ۵۰ بیمار که در طی دوره مطالعه گرافت دریافت کرده بودند وارد مطالعه شدند و ۳۱ نفر آن را به اتمام رسانیدند. این بیماران از لحاظ تراکم استخوانی بلافاصله قبل پیوند، ۶ ماه و ۱ سال پس از آن توسط روش جذب سنجی دوگانه اشعه ایکس ارزیابی شدند. اطلاعات بدست آمده در نرم افزار SPSS تجزیه و تحلیل شد و از آزمون های آماری دو گانه و کای دو و آنالیز واریانس نیز استفاده شد.

نتایج

از ۳۱ نفر ۱۷ نفر زن (۵۴/۸٪) و ۱۴ نفر مرد (۴۵/۲٪) بودند. قبل از پیوند متوسط تی اسکوتر در گردن فمور و ستون فقرات کمری به ترتیب 0.88 ± 0.19 و 0.37 ± 0.12 بود. در ماه ششم پس از پیوند، متوسط آن در گردن فمور و ستون فقرات کمری به ترتیب به 0.95 ± 0.42 و 0.36 ± 0.41 - کاهش یافت ($p > 0.05$). در پایان سال اول، متوسط تی اسکوتر، در این مناطق معادل 0.11 ± 0.13 و 0.33 ± 0.29 - بود که نسبت به نوبت قبل کاهش بارزی نداشت ($p > 0.05$).

نتیجه گیری

کاهش تراکم استخوان در بعد از پیوند کلیه بیشتر در ۶ ماه ابتدای پیوند رخ می دهد. لذا بهتر است اقدامات پیشگیری و درمانی از ابتدای پیوند ویا حتی قبل از آن آغاز شود.

کلمات کلیدی: پیوند کلیه، تراکم استخوان، استئوپروز، استئوپنی

- ۱- محمدجواد مجاهدی
- ۲- فرزانه شریفی پور
- ۳- مریم حامی *
- ۴- مسعود ثقفی
- ۵- بیتا دادپور
- ۶- نیره سعادت

- ۱- استاد نفرولوژی دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران
- ۲، ۳- استادیار نفرولوژی دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران
- ۴- دانشیار روماتولوژی دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران
- ۵- متخصص داخلی، مشهد، ایران
- ۶- استادیار روماتولوژی دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران

* مشهد - بیمارستان قائم (عج)، گروه داخلی
تلفن: ۹-۸۴۰۰۰۱-۵۱۱-۹۸
email: hamim@mums.ac.ir